

ZANIM DZIECKO PÓJDZIE DO SZKOŁY

/wskazówki dla rodziców/

Opracowanie:

JOANNA PANKANIN – pedagog – specjalista d/s terapii pedagogicznej
PORADNIA PSYCHOLOGICZNO – PEDAGOGICZNA NR 3 W GDYNI,
UL. PŁK.DĄBKA 207 tel. 58 625-35-02

GDYNIA 2013

Zanim nasz Słodki Maluch przekroczy próg szkoły warto, aby świadomie kierować jego rozwojem. Ćwiczenia, które Państwu proponuję należy traktować jako formę zabawy np. podczas jazdy samochodem, gdy stoimy w korku, gdy wracamy z przedszkola do domu, nawet, gdy przygotowujemy posiłki lub sprzątamy, robimy porządki. Nie sadzamy dziecka do stolika, jak w szkole. Codzienne kilkunastominutowe „ćwiczonka” mogą stanowić ciekawą formę edukacyjnej zabawy.

1. Wykonywanie w domu wspólnie z dzieckiem ćwiczeń polegających na zabawach, w których zwracamy szczególną rolę na:
  - wyrabianie nawyku skupiania uwagi, stopniowe wydłużanie czasu koncentracji uwagi (np. podczas gier planszowych – „Chińczyk”, warcaby)
  - ćwiczeniu koncentracji słuchowej poprzez opowiadanie dziecku bajek, czytaniu ich wieczorem czy też uczenia odsłuchiwania bajek z taśm magnetofonowych lub płyt CD tzw. książek mówionych
  - wyrabianie wytrwałości w działaniu, kończenia rozpoczętych zabaw, staranności
  - eliminowanie pochochności, nierównomierności w pracy, czasami pobieżności myślenia (tzw. zbywanie problemu)
  - współdziałanie z dziećmi w czasie zabawy, podporządkowywanie się dorosłym
  - wykazywanie inwencji własnej i pomysłowości, ale nie narzucanie swoich pomysłów przez dorosłych
  - utrzymywanie przez dziecko porządku w miejscu pracy, jego pilność, zdyscyplinowanie

2. Rozwijanie mowy dziecka, szczególnie uwzględniając w życiu codziennym sposób komunikowania się z dorosłymi, jak również innymi dziećmi
  - prowokować dziecko do wypowiedzi całymi zdaniami unikając mowy potocznej
  - eliminować „zamienniki” podczas rozmowy np. no wiesz ten tego, z tamtym!. Prosić dziecko o nazwanie czynności, przedmiotów lub pomóc nazwać.
  - wspólnie czytać dużo książek, rozmawiać na temat ich treści
  - wzbogacać słownictwo, tłumaczyć nieznanie dziecku słowa, zaglądać do encyklopedii dla dzieci, słownika
  - eliminować agramatyzmy językowe

- umiejętnie ukierunkować wypowiedź, aby dziecko potrafiło precyzyjnie formułować myśli
- kształtować mowę opowieściową, doskonalić ją np. przy wspólnym oglądaniu rysunków umieszczonych w książeczkach czy zdjęciach w czasopiśmie, tak aby dziecko : * zauważało i umiało sformułować związki zachodzące między postaciami * poprawnie nazywało czynności, które wykonują postacie na rysunku * zwróciło uwagę na kolorystykę i barwy rysunku, używało przymiotników

Warunkiem rozwijania mowy dziecka musi być świadomość i pewność rodziców, że nie występuje u niego wada wymowy. W przypadku braku pewności – konieczność zasięgnięcia porady u specjalisty-logopedy w poradni psychologiczno-pedagogicznej, w poradni zdrowia czy też w prywatnym gabinecie logopedycznym.

*Rozwijanie mowy, przy istniejącej u dziecka nieprawidłowej artykulacji, może przynieść niezamierzone skutki w postaci **błędnego** utrwalania złych nawyków artykulacyjnych.*

3. Ćwiczenia percepcji słuchowej, które mają w przyszłości przygotować dziecko do prawidłowego czytania i pisania rozpoczynamy od najwcześniejszych lat (w okresie szkolnym umiejętności te powinny być już wykształcone)

- prawidłowe rozpoznawanie dźwięków:
  - * identyfikowanie dźwięków z otoczenia – dziecko ma słuchać z zamkniętymi oczami, a następnie rozpoznawać co słyszy np. odgłosy z ulicy, zwierząt, przedmiotów, pojazdów, natężenie dźwięków i ich rodzaje
  - * identyfikowanie dźwięków mowy – wyróżnianie słów w zdaniu: rodzic mówi zdanie np. „ Mama gotuje obiad ” – dziecko liczy słowa mama 1 słowo, gotuje 2 słowo, obiad 3 słowo. Zdania mogą być coraz bardziej rozbudowane np. „ Mama gotuje smaczny obiad ” albo „ Moja mama gotuje bardzo smaczny obiad ”
- ćwiczenie pamięci słuchowej:
  - * czytanie krótkich wierszyków lub rymowanek przez rodziców >>> zadaniem dziecka jest powtórzenie już po pierwszym czytaniu tego wierszyka (jeżeli nie uda się, bawimy się nadal odczytując ten sam tekst do momentu, aż dziecko powtórzy bezbłędnie – czasami może to być kilka prób) np. „idzie raczek nieboraczek, jak uszczypnie będzie znaczek”, „mam trzy latka, trzy i pół, głową sięgam ponad stół” itp.

* zwracanie uwagi, aby dziecko bezbłędnie zapamiętało i powtarzało zasłyszane zdania czy też wyrazy np. podajemy dziecku 6 nazw zwierząt i w takiej kolejności musi powtórzyć, albo 5 nazw marek samochodów, imion dzieci, przedmiotów itp.

* umiejętność powtarzania trudnych wyrazów np. PARACETAMOL, KONSTITUCJA (jeżeli dziecko ma problemy tzw. trudne słowa dzielimy na części lub sylaby i prosimy o ich powtarzanie), bawienie się słowami np. „domek” bez „d” to..... „omek”, „bajka” bez „b” – „ajka”

* nauka wierszyków na pamięć, refrenu miłej piosenki

• ćwiczenie słuchu fonematycznego:

* wysłuchiwanie głosek w nagłosie: rodzic pyta dziecko „co słyszysz na początku wyrazu?” np. ucho.....U, oko.....O, but.....B (JEŻELI DZIECKO MA PROBLEMY – MÓWIMY ZA DZIECKO, AŻ DO MOMENTU GDY TA UMIEJĘTNOŚĆ BĘDZIE DLA DZIECKA WYKONALNA)

* wysłuchiwanie głoski na końcu wyrazu: rodzic pyta dziecko „co słyszysz na końcu wyrazu?” np. ser.....R, nos.....S

* wysłuchiwanie głosek w środku wyrazu np. Ala, Ewa, osa

• ćwiczenie analizy słuchowej w zakresie

* analizy sylabowej, czyli dzielenia słów na sylaby (wyrazy 2 -, 3-sylabowe)

* analizy głoskowej, czyli wyodrębniania ze słów kolejnych głosek: rodzic mówi w całości wyraz np. RAK, a dziecko po głoskach: R A K (na początku tylko wyrazy 3- głoskowe, później 4- głoskowe np. : WODA. KOZA. LODY itp.

• ćwiczenie syntezy słuchowej (scalanie):

* tworzenie z sylab wyrazów np. ko-ra-le >>> korale (rodzic mówi sylabami a dziecko w całości wyraz – odwrotność analizy!)

* tworzenie z głosek wyrazów np. o - s - a >>> OSA (rodzic mówi po głoskach a dziecko w całości wyraz) – dobieramy wyrazy proste 3 głoskowe, dopiero później 4 - głoskowe

4. Ćwiczenia funkcji wzrokowych. Dziecko w ramach tych ćwiczeń winno :

• układać proste obrazki typu puzzle, można pociąć kartkę świąteczną na kilka elementów i prosić o złożenie w całość

• wykonywać rysunki zawierające dużą ilość szczegółów, w żadnym wypadku nie powinny być one upraszczane (tzw. „patyczaki” ubierać, dodawać włosy, buty, zwierzętom - futerko, twarzom –

oczy, nossek, usta, uszy itp.) Im więcej szczegółów dziecko rysuje, tym cenniejsza praca. Oczywiście szczegóły będą odbiegać od tych realnych, ale to nie ma istotnego znaczenia.

- wyróżniać elementy z całości lub dobierać je do całości np. obrazka (układanie mozaiki, budowanie konstrukcji z klocków w-g wzoru, samodzielne składanie zabawek z jajka – niespodzianki itp.)
- umieć wyodrębnić szczegóły różniące dwa obrazki

5. Ćwiczenia koordynacji wzrokowo-ruchowej jako następnego etapu w przygotowaniu do poprawnego pisania i czytania

- **koniecznie pilnować prawidłowego chwytu narzędzia pisarskiego!** (w przypadku złego chwytu konieczne korzystanie przez dziecko z nasadki korygującej chwyt dostępnej w sklepach z artykułami piśmiennymi) – nieprawidłowy chwyt powoduje napięcie mięśni, a pisanie i rysowanie sprawia dziecku ból - w konsekwencji unika czynności graficznych
- rodzice winni zachęcać dziecko do rysowania i posługiwania się linijką np. rysowanie od linijki domku, podkreślanie linijką
- dbać o prawidłowe rozmieszczanie w liniaturze szlaczków, figur itp.
- dbać o staranne wykonywanie prostych prac graficznych, pokazać dziecku, co zrobiło prawidłowo, a na co musi zwrócić szczególną uwagę (zdecydowanie polecam pisanie piórem, gdy już nadejdzie czas na posługiwanie się narzędziem pisarskim. Szczególnie zwracać uwagę na: * kierunek pisania liter (zawsze od góry – ku dołowi * kształtność liter * połączenia między literami * prawidłowe owale * zbyt wolne pisanie)

Jako RODZIC bądź systematyczny i cierpliwy. Wspieraj dziecko i chwal nawet za drobne osiągnięcia.

ŻYCZE SUKCESÓW !